

Selmeczbányai Hetilap

VEGYES TARTALMÚ HETILAP.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 75./III. sz. a. hová
a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is ezimzendő.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:

Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 „
Negyedévre 1 „

Egyes szám ára 10 kr.
Egyes számok kaphatók kiadóhivatalban és Joerges Á. özv. és fia
könyvkereskedésében.

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-
szabásunk szerint számítottak és minden általunk közölt
hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Márczius 15.

Márczius 15-két, mint minden évben, ez idén is megünnepelték városunkban. Mint azelőtt 49 évvel, most is a lelkes fiatalság az, mely legelső sorban jár, hol a hazaszeretet hív, hol ki kell bontani a lobogót. És a honszeretet kötelességül rója fel azt is, hogy azok emlékéit, kik vérüket ontották, életüket áldozták a haza javáért, ne csak szívünkben őrizzük meg, de azok emlékéit nyíltan is megünnepeljük; hogy a visszaemlékező kegyelet buzdító példaadásul nyíltan, a világ előtt letegye a babérkoszorút a szent ügyért elesett hősök, a szent ügyért meghalt martirok sírjára. — És ily ünnepet ül a magyar márczius 15-én; megülte ez ünnepet Selmecz városa is.

Az ünnepélyek lefolyása következőképen ment végbe:

Az akad fiatalság ünnepe. Reggel 9 órákor volt a Nagyboldogasszonyról nevezett templomban a nagy mise, mely után a fiatalság levonult a városi vigadóba, melynek nagyterme 11 órára teljesen megtelt igen szép hölgy és úri közönnyel.

A matinét a Szózat elnevelése után Fekete Zoltán ifj. köri elnök a következő, szépen előadott beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt Polgártársak! — Van a magyar nemzetnek egy napja, egy legfőbb, legmagasztosabb ünnepe, mely évről évre dagadáshozza a kebleket, mely a mulandóság erejével dacolva, újra meg újra felidéz

TÁRCZA.

Ünnepi beszéd.

Tartotta márczius 15-én Zivuska Jenő.

Tisztelt ünnepelő közönség! — A minthogy az egyes vallások ünnepnapokat rendelnek a hit mysteriumai felett való elmélkedésre, aként vannak az egyes nemzeteknek is meghatározott ünnepei, melyeken ők akár az erkölcsi, akár a physikai átalakulások és jelentős eredmények emlékéit ülik meg. Az ilyen napok nem csupán az érzéseknek adtak, hogy azok fellámadjanak, hanem a körültekintő és a megfontolgaó észnek is, hogy az a mult tanulságaival számot vetve a jövőben a levont következtetéseik alapján működjen az emberiség szolgálatában. Az ember egyéniségének kettős természete, az állati és a szellemi kezdettől, az idő elejétől fogva küzdelemben állottak egymással a szabad eszelekvésért és a szabad eszelekvés rovására. Teszem, a mi nekem jó és a mi engem gyönyörködtet; a föld, a világ senkié, mindenkié s hogy mennyi legyen az enyém, azt az én erőm fogja megmutatni. Mi közöm hozzá, ha a gyenge pusztul vagy, szinylődik? A természet az erősnek jogát hirdeti, s valjon nem annak gyermeke vagyok-e én? — Így szól az állati rész és magának elismerést, annak alapján jogokat követel. — Hanem az embernek nemcsak keze és nemcsak fogva van, de a durva erély mellett valami egyéb is örökődik. Nem egészen helyes a bölcsészeti barátom, így szól a szellem, mert ha magadban erős vagy is, a többség akarata talán csak hatalmasabb? Ha öklödre hivatkozol, mi az igazságra hivatkozunk, mely tenéked is, de másnak is meg adja a megillető részt. Megszületett a törvény, melyre első indító ok volt az észnek az igazság iránt való szeretete. S valjon egyenlő maradt-e a szeretet hőfoka, vagy a mi még főbb: egyenlő és megmásíthatatlan volt-e az igazság?

A világtörténelem mind a kettőre „nem“-mel válaszol. Hiszen egyetlen lapot, egyetlen sort nem találunk a multnak leírásában, hol nem a kettős természet

a nemzeti szellem hatalmas megnyilatkozását, s e nap márczius 15-dike. Felsőszázad nem volt képes arra, hogy a nemzet emlékezetéből kitörölje azt a fenséges mozzanatot, mely 300 évi szolgaság után végre az üdvözítő szabadság napját engedé felragyogni a haza egén; nem volt képes arra, hogy a hódoló kegyelet szellemét kiűzze azon szivekből, melyek minden lobbanásukat a nemzet megváltóinak, a szabadság megteremtőinek köszönhetik. — E korszakalkotó idők emlékének befolyása alatt állunk ma is. Feljúl lelkünkben az a kép, mely egy, a boldogságtól, a legmagasztosabb hazafiúi önérzettől áthatott nemzetet fest elénk a szabadság hajnalán, s feljúltnak a legfenségesebb küzdelmek képei, melyeket egy ezredéves nemzet oly nagyszerű kitartás, s annyi élethalálharc után méltán megérdemelt. — Néma megilletődéssel, de lángoló szívvel állunk meg a honszerelem oltáránál, melyen eddig a legszentebb vér volt az áldozat, mely ihlettel tesszük le arra a kegyelet, a hála és hódolat babérkoszoruját. — Eljöttetek hazánkfiak, polgártársak, hogy az ifjúsággal együtt ünnepeljétek e napot. Eljöttetek, hogy együtt örüljétek azokkal, kik az ifjú szív egész hevével lelkesednek a mult dicső példáin; mi pedig a legmelegebb honfiai üdvözléssel fogadjuk megjelenéteket, mert emelve látjuk az ünneplés fenségét azáltal, ha mindnyájan közösen rójjuk le azt a kötelességünket, melyet a szívünkben meggyökeresített haza és szabadságszeretlet szab elénk. Fogjunk tehát kezét, s egyesítsük érzelmeinket egy nagyszerű, magasztos áhílatra a honszerelem templomában.

Ezt követte Blaschek A. II. é. bányász tartalmas felolvasása a márcziusi eszmékről. A felolvasót lelkesen megélejezték. Az ifj. dalárda erre a „talpra magyar“-l

küzdenek egymással, egyezzen az elnyomók, máskor az elnyomottak által képviselve az önzés tulkapásait. Egyes esetek felsorolása nem volna egyéb, minthogy Ábel meggyilkolásától a mai napig felolvassam a megszámlálhatatlan lapokat.

Ne menjünk olyan messzire, csak képzeljük magunkat az új kor kapujánál, mely új kor a mai értelemben határozta meg először a népek szelleme által sugalt és követelt fogalmat: a szabadságot. Tekintsünk nyugatra, az atlanti óceán partjára, hol egy szenvedélyes, eszes nép lakik a lélek keserű elnyomásában és a testi nélkülözések megrendítő nyomorában Nagy Isten! miképen érezheti egy olyan ember, egy olyan nép a nyomást, a kinek elméje a középszerűsége felül emelkedett, s ereiben tüzes lángok kígyói futkosnak? A kinek csupán a láncok terhe fáj, még nem is rab, de a ki Prométheuszsal rokon, ugyan mit érezhet a láncok terhén kívül?

A franczia nemzet rab volt és legalább is civilizált. Mit tettek a francziák? A teher esonljaikig lehuzta róluk a húst, amikor aztán letudták azt dobni, reá rohantak és összetörték. Nem, előbb más is történt. Mielőtt az ember eszelekdedék, előbb fontolgaó, tervét és gondolatát önmagának, talán másoknak is elmondja, — előbb átéli az elhatározás kétségeit. Előbb Francziaország gondolkodott s százágú nyelvvel, melynek egy Rousseau, Voltaire, Montesquieu voltak tagjai, kifejezte azon eléggé szerény nézetet, hogy talán az ismeretlen milliók, az ugynevezett nép is az emberek kategóriájába tartoznak.

De hát az „emberek“ odafenn nem vették azt tudomásul, vagy ha igen, úgy a többi philosophiával tették egyenlővé ezen csudálatosan hangzó philosophiát. Az mindig a legfőbb baj, hogy az emberiség egy része olyan magasban lakik, a hová nem jut el a milliók szivdobogásának hangja, s odafenn elannyira hozzá szoknak a tisztá levegőhöz, hogy a nyomorult ismeretlenek viskóinak nehéz szagától undorodnak. Hiába! a nép és az emberi méltóság megtette a maga kötelességét, a mikor a tett előtt gondolkodott, jogát kérelem

énekelte el és Tiefenthaler E. II. é. erdész lelkes, szép szaválata után következett a matiné legérdekesebb része, Zivuska Jenő ünnepi beszédje, melyet tárczánkban közlünk. A szép ünnepélyt a Hymnus elnevelése fejezte be s mialatt a közönség emelkedett hazafias érzelmekkel oszladozott, a fiatalság a Kossuth nótá dalolása és zeneszó mellett az ifj. kör elé vonult, hol többszörösen éltette a hazát szétoszlottak, hogy d. u. 3 órákor ismét összegyűljenek és a hegybányai honvédsir és emlékszoborhoz ünnepélyesen kivonuljanak. Ez meg is történt. A nagy közönség köréből azonban, bizonyára a rossz időjárás miatt, igen kevesen vettek részt. A honvédsirhoz érve az ifj. dalárda az „Aposthosis“-t énekelt el, mit Gauzer L. II. é. erdész gyönyörű beszédje követett, mely után Tiefenthaler E. II. é. erdész szaválata és a Hymnus elnevelése következett. A honvéd emléket az ifjuság és Zolnay Viktorné urnő vivómesterünk lelkes neje megkoszorúzták. — Este 8 órákor estély volt a vigadó nagytermében, melyen Fekete Zoltán ifj. köri elnök, Cséti Róbert bányász akad. tanársegéd, Szitnyai József polgármester és mások tartottak hazafias felköszöntőket. Az estélyen sok meghívott polgár is részt vett.

— A lyceumi Petőfi kör délután ülte meg márczius 15-ikét. Tekintettel a közönség évről évre fokozódó érdeklődésére, melylyel a Petőfi-kör emez ünnepe iránt viselkedni szokott, ezt a Sembery tereben tartották meg, mely ez alkalommal is kiesik bizonyult. A legelőkelőbb közönség zsufolásig töltötte meg a termet, annyira, hogy sok később érkezett hölgy, helyhiányában, kénytelen volt visszafordulni. Örömmel kell azon tény megállapítanunk, hogy a közönség jó nagy részét hölgyek képezték, s így újra be van bi-

alakjában hangoztatta, — de mivel választ nem kapott azután csakugyan tenni kezdett.

A Titán emelkedett s tagjainak mozgását egész Európa megérezte, s hogy van az mégis, hogy Francziaország királya nyugodtan hajtja alvásra fejét, s az aristokraták igyekeznek neki a legjobb és legnyugodtabb éjjeli álom biztosítására. — Fent a ragyogó királyi palotában és a főurak termeiben gondtalan vigás csapongott, s oly elegánsan, finoman, élcezen beszéltek, mint még soha, s oly szellemesen cirkolcstelenkedtek, mint még soha. Szegények, virágos hegytetőn táncoltak, melynek gyomrában vulkán dühöng. De mintha egyszerre megsárgultak volna a csillárok fénysugarai mindenki oly sápadtnak látszott, — avagy mindenki elsápadt: a marquis-k, a király, a lovagok, a férfúrós marquisek. Hiszen hogyne; a föld inogni kezd, inogni a firmament, a hegedű és barsona belül elesitül, hanem künn a sötét éjben, a paloták csillogó szeméi előtt iszonyú, mégis megható moraj támad, az emberek százezreinek moraja. Odalenn kitörő viharkéni zúgnak az ismeretlenek, s zugásukba egyszerre lángoló, rapsódikus hangok vegyülnek: felséges örületesen harsognak a Marseillaise akkordjai:

„Mit akar e szolgák csoportja,
Kik ellenünk esküdtenek?
Kinek e láncok, e régóta
Készült bilincsek, oh kinek?”

Reszkessetek honáruók ti!
Ti minden pártnak szemet!
Reszkessétek — meg fogtok bukni,
S vár bűnűtök ítélete.

Itt katonává lesz mindenki!
S ha ifjaink elhullanak,
Kik veletek harcoltanak;
A földből új sor fog születni!
Fegyverre honfiak . . .“

Olesóvá lett a testvérek vére, mert a tömeg ítélete iszonyatos. Lajos, francziák kegyes királya, hova hajthatod le nyugodtan fejedet? Ne félj, nem sokáig gyötör a gond, mivel nem sokáig lesz már fejed,

zonyítva, hogy Selmeicz hölgyei lelkes honleányok. A műsor következő volt: 1. Isten áldd meg a magyart. . . Erkeltől. Előadja az énekkar. 2. Nemzeti dal. Petőfi Sándortól. Szavalja Honkó Pál VIII. o. t. 3. Előszó. Irta Baumann Győző VIII. o. t. előadja Raksány Samu VIII. o. t. 4. Petőfi forradalmi költészet. Irta Raksány Samu VIII. o. t., felolvassa Hamrák Béla VIII. o. t. 5. Márczius idusa. Irta s elszavalja Jeszenszky Imre VIII. o. t. 6. Nemzeti himnus. Beliczaytól. Előadja az énekkar. 7. A nemzethez Petőfi Sándortól. Szavalja Gellén Barna VII. o. t. 8. Branyiszkói győzelem Irta Raksány Samu VIII. o. t. felolvassa Berzeviczy Károly VIII. o. t. 9. A honvéd átka. Visnyovszky Károlytól, szavalja Schmidt Vilmos VIII. o. t. 10. Világosi fegyverletétel. Irta és felolvassa Honkó Pál VIII. o. t. 11. Szabadság. Irta Jeszenszky Imre VIII. o. t. szavalja Vargha Sándor VIII. o. t. 12. Kossuth induló. Előadja az énekkar.

Az előadott dalokat, szavalatokat, felolvasásokat többszörösen megélték a közönség, s azt a fellépők meg is érdemelték. A szavalók hévvel, lelkesedéssel, érzéssel szavaltak, az alkalmi felolvasások tárgya érdekes, kidolgozása gondos, az előadás szabatos volt. Jeszenszky Imre VIII. o. t. igen előnyösen mutatta be újból költői tehetségét, mely szép reményekre jogosíthat. Egyáltalán, az egész ünnepély igen sikerült és méltó megünneplése volt a márczius 15-ének.

— A helybeli iparos ifjuság folyó hó 14-én ülte meg márczius idusát. A Nagy-boldogasszonyról nevezett s az ág. ev. templomban tartott istentisztelet után d. e. 11 órakor a Rákóczy induló hangjai mellett, lobogó nemzetiszín zászlóval élükön a Szt. Háromság-térre vonultak az iparos ifjak, hol szónoki emelvény volt felállítva. A nagyon is kellemetlen, esővel vegyes havat sűrűn leeregető időjárásnak tulajdonítható, hogy a téren nem nagy számu közönség gyűlt össze. A rendezkedés után az iparos ifjuság szervezkedő önképzőkörének dalosköre rázendítette a „Szózat“-ot, melynek elhangzásával Patta Imre elszavalta Petőfi: „Talpra magyar“-ját, hajadon fővel. A szavalót megélték. Az ünnepélyt nem is lehetett a nyílt-téren folytatni, s az iparos ifjuság s jelenvolt közönség a Sembery terembe vonult, hol az ünnepély folytatására előre gondoskodva volt. Itt a dalos kör Chvála Adolf vezetése alatt ismételte a „Szózat“-ot, melyet a közönség állva hallgatott meg. Utána Szabó Gyula igen sikerült alkalmi beszédben fejtegette az ünnepély jelentőségét s beszédje végén hangsúlyozta, hogy ők mentek minden tévutra vezető elvektől, magyar honpolgároknak, magyar honfiaknak vallják s érzik magukat, kiknek jelszavuk: Isten, király, haza. A sikerült, lelkes beszédet élénken megtapsolta a jelenvolt kö-

Először csak ilyen hangokat hallatszanak: „mondja meg urának, hogy csak a szuronyok ereje lesz képes bennünket innen eltávolítani!“ — de aztán az elszántság hangja állatok ordításává fajult.

Nem izengetnek később XVI-ik Lajosnak, hanem Capet Lajos polgártárral közvetlen közelből beszélnek a fenséges nép emberei: a nadrágtalanok. A koronás és szent főre jakobinus sipkát huznak, s örüljön az új polgártárs, ha egy teherhordó, vagy utcázseprő kérge tenyerébe beleüthet.

Párizs nem annyira a világ szeme, mint inkább bolondok háza. Nézzétek csak, amoda a palotán árnyékában égő fátylakkal, létrákkal rongyos nemzetőrök rohannak, emit részeg és kiabálástól elrekedt nők véres és szaggatott ruhában táncolják a carmagnolet, amoda a bestiális düh fogcsikorgatva követeli valamelyik józanabb férfiú halálát, a mit a jólét bizottsága nem kékik kimondani a „szabadság, egyenlőség és testvériség“ szent nevében, s végre a forradalom piacán rakásra gyilkolják az „árulókat,“ mert a haza és barátság ugy követeli.

Menjünk e rémes képektől tovább, hiszen az igazság szeretetét az állat szenvedélye itt már legyőzte.

Mégis dicsőítve emlegetjük a századot, melynek alkonyát a kiöntött emberi vér bibora, s lángoló városok sápadt lángja festette meg. Nem a király gyilkolás, nem az olcsón adott halál meglepő e korszakban, hanem az ember fogalmának kibővítése és az új evangélium; hogy mindnyájunknak egyenlő a jogunk a boldogulásra és a boldogságra.

Mi nem vagyunk francziák s ma nem is ünnepejük 1789 augusztus negyedikét, sem a Bastille bevézésének napját, hanem azon napot, melyen a magyar nemzet nyíltan az emberiség legnemesebb eszméihez csatlakozott. Az emberi jogok fája ezen márcziusi napon hajtott legszébb virágait, vagy nem annak tartjuk e az egyén munkájának, tudásának és gondolatainak szabadságát, a törvény egyenlő szigorát, habár biborpalást vagy durva daróc felett ítélt? Kinek nem reszketne a szenvedélytől ajjaka, vagy ki nem szorítaná ököbe az ő kezét, ha csak egyetlen kincsünktől akarna is bármely erőhatalom megfosztani?

zönség. Ezek után Vörös Ferencz, városi tb. főjegyző s a „Selmeiczbányai Híradó“ szerkesztője mondott zárszót, melyben elismerőleg kiemeli, hogy az iparos ifjuság márczius idusának ezen megünneplésével a társadalom nyílt terére lépett. A lelkes hangon mondott beszédet megélték. A dalos kör most a „Hymnus“-t énekelte el, s a közönség is vele; a szép ünnepély erre véget ért s a jelenvotlak mindegyike bizonyára emeltebb hangulatban távozott onnét.

A munkások nálunk.

Nehéz az élet, nagy a drágaság, nincs pénz, nagy a szegénység, rettenetes a nyomor: ilyen s hasonló kifakadások mindennapiak, manapság. Mondja ez, mondja az s a panasz ragadós mind az ásitás. Mindenki panaszol, ha van rá oka, ha nincsen; ha érzi az élet terhet, ha csak gondolja, hogy érzi.

Ezuttal eltekintve azoktól, a kik csak gondolják, hogy mennyire nehéz az élet, azokkal akarunk foglalkozni, a kik tényleg érzik is azt, hogy nehezek az élet viszonyok s a kik irigységgel nézik azokat, a kik szerintők jobb viszonyok között élnek.

A munkás osztály ez, az a nagyobb része a népnek, melynek tőkéje a két keze, vagyona az egészsége.

A munkás kérdés gordiusi csomója Európának s az egész művelt világnak, melynek nem tudni mikor akad Nagy Sándora.

Minket is érdekel e kérdés, nálunk is nagy a munkások száma s látszólag nálunk is olyan ezeknek helyzete, hogy panaszra méltán ad okot, hogy a javulást méltán várják.

Ha idegen jözzünk, a kit ide vonzanak városunk szép vidéke, annak páratlanul szép kiránduló helyei, az első benyomásra azt kell hinnie hogy nálunk a munkások helyzete tarthatatlan, hogy nálunk a szegénység és nyomorúság fokozottabb, nagyobb, mint tán bárhol széles e hazában, s a mig gyönyörködik s bámulattal nézi a szép panorámát, sajnálattal nézi a szegény bányász nép nyomorult viskóit, azoknak sápadt vézna lakóit, férfit nőt s méginkább a satnya fejletlen, kevés életrevaló gyermeket; s a mig kéjjel szivja magába fenyveseink tiszta, életető levegőjét, arra gondol, hogy mikép lehet az, hogy e levegőn, mely maga az élet, az egészség, ilyen beteges satnya a munkásnép.

S ha kíváncsiságból kérdést intéz hozzánk, röviden azt mondjuk; nagy a szegénység, nagy a nyomorúság.

Tán tudjuk azt, hogy nem egészen van így, vagy tán csak sejtjük azt, hogy nem is olyan nagyon elhagyott ez a mi népünk; de hát minek magyarázgatni sokat.

Kényelmesebb végét fogjuk a dolognak.

Melyik jellemes férfi az, a ki e jogok érvényesülését nem kívánna, s nem óhajlja lelkéből azt, hogy minden kiváltságok megsemmisítsenek, s az isten képére teremtett ember és ember között más különbség ne álljon fenn, mint a munka, a szorgalom a tehetség, egyszóval: az érdem kiváltsága?

Itt van, elérkezett az ünnepnap, melyen az emberi viszonyok problémáiról elmélkedhetünk. Azt beszélük, hogy a történet az élet mestere s a multak gyermeke a jövő, a mi teljesen igaz, de a gyermek nem hasonlít nagyon a szülőhöz, mert sokszor igen elütők egymástól a kettőnek egyéniségei. Igaz, hogy a történet megisméli maga magát, de az egyes körfutásokban roppant eltérők és különböző alakuk az ő utjai.

Régebben más okok és más alaku szabadság után hajtották az emberiséget, mint ma, a mikor az üres kéz s az éhes gyomor hus szabadságot követel, mint ez előtt az erkölcsi nyomás miatt elsápadt orca.

Vagy megszüntünk-e a régibb értelemben vett kettős természetű lények lenni? Bizony nem, s a mint az emberiség nyomora nő, azon arányban nőnek a szenvedélyek is. A jövő kor hatalmas átváltozások kora lesz, melyről még azt sem tudjuk, hogy valjon az erőszak, vagy pedig az eszmék forradalma fogja benne a főszerepet vinni? — Itt van az ünnepnap, elérkezett, mikor a mindenséget forgató és mozgó egyetemes eszmékről gondolkozzunk, felvessük azt magunkba: valjon a mai értelmiség, vagy annak utódai mint viseljék magukat, s ezáltal mely irányba tereljék az események okozati sorát? Mit tartson meg és mit adjon a közönségnek, nehogy később igenis sokat veszítsen. Erről azonban ma még csak gondolkozunk, hanem még olyan helyes gondolat, mely idegeink utján kezeink megmozdítására ösztönözne, eddigelé meg nem született. Lehet hogy meg sem születik, s a mitől az ég örizzen az ember nem gondolata, hanem ösztöne után indul. Ez azonban nem történelj meg soha, s imádkozunk ezen ünnepnapon, hogy drága hazánk javára a minden baj és rázkódás ellen orvosszerül szolgáló önzést-lenség és az általános felebaráti szeretet töltse el szívünket.

Minek magyarázgassuk el az idegennek, hogy biz itt munkája mindig van a népnek; hogy keresete biztos; hogy ha beteg, akkor is gondoskodva van róla, hogy ha öreg, akkor sincs egészen elhagyatva, s halála után temetési költséget és állandó segélyt kap a bányamunkás családja,

Mert hát így van ez valójában. A ki utána jár, meggyőződhetik róla, a bányamunkás napi 6—8 órai munka — elismerjük nehéz munka — ellenében kap hetenkint 6—7 de sőt 10—15 frtot; — ha beteg, kap ingyen gyógykezelést s nem csak ő maga, de családja is; — ha előregedik, vagy szerencsétlenség éri s nem tud dolgozni, nyugdíjat élvez; — ha meghal, segítve van a családon; temetési költséget, nyugdíjat kap az özvegy. Nem sokat ugyan, de annyit, a mi az éhen haláltól megment; és sokat, mert más munkás semmit sem kap.

Vegyük most azt, hogy egy családnak több, kettő három tagja munkakereső, s ez nem ritkaság, hisz 14—15 éves fiuk munkát kapnak a bányákban s versenyt dolgoznak atyjukkal; akkor az állapot még jobb. Egy család így kereshet havonta 30—40—50? frtot, a mi pedig, ugy hisszük, csak elég valahogyan arra, hogy meg lehessen élni belőle.

Ennyit pedig a legtöbb család megkeres havonkint. A legtöbb, mert hisz a nők is kiveszik részüket a kenyérkeresés munkájából. A dohánygyár, a költőszövőgyár, némileg a cipőgyár nőket foglalkoztat, a kik így nem megvetendő összeggel járulnak havonkint a család fenntartásához.

Azt nem mondhatjuk tehát, hogy népünknek megélhetése nincsen biztosítva, sőt ellenkezőleg, ha párhuzamot vonunk az alföld mezei munkásainak sorsa és a mi munkásnépünk állapota között; gondolkodás nélkül kimondhatjuk, hogy a mi népünk hasonlíthatatlanul jobb helyzetben van, mint amaz. Igaz, az is megkereshet évenkint 300—400 frtot s ez összeg egyenletesen elosztva, elég egy családnak szegény eltartásához. Azonban ez itt az év mind a tizenkét hónapjában egyformán, rendszeren kap munkát és ezért fizetést, az ott az év három-négy hónapjában kap munkát és keresetet s kilencz vagy nyolcz hónapon át hiában keres munkát, nem kap. És ha a kereső hónapok csekély feleslegből nem tesz félre — mint ez rendszer állapot — akkor bizony ugy jár, mint az egyiptomiak a 7 sovány esztendőben — koplal.

Egyéb előnyökre, melyeket felsoroltunk, nem is tekintve, ez eléggé bizonyítja azt, hogy a mi munkásnépünk jobban van, mint az ország annyi meg annyi mezei munkása.

De hisz most volt csak soron az országházban a népnevelés s ezzel kapcsolatban a néptanítók ügye. A mint láhattuk, kevés az a tanító, a kinek 500—600 frt fizetése s jövedelme volna. A 300, sőt 200 frt fizetés a rendszer s bizony sok-sok tanító nincs ugy ellátva, mint a mi népünk, a szegény, a nyomorban tenyésző, az éhen haló bányász nép!

?

Mi hát az, a mi e nyomort okozza?

Mi az, a mi sápadttá teszi az arcot, véznává a testet, nyomorékká, fejletlenné, satnyává, torzzá a jövő nemzedéket? Mi az, a mi gát a munkás előtt, hogy elég jó keresetét nem használhatja fel tőkéje erősítésére, vagyona megtartására?

Mi az, a mi degenerálja az embert, a mi napról-napra süllyeszti, tönkre teszi?

A nehéz munka lán?

Igaz, elég nehéz munkát végez népünk; a föld méhében, a napvilágtól elzárt helyen dolgozni, lehet, hogy nem használ az egészségnek; ámde a napi 6—8 órai munkáért jól meg is van fizetve.

A munka tehát aligha oka a nyomornak, a testi és anyagi szegénységnek.

Hiszen munkásaink a napnak egy negyed vagy mondjuk egy harmad részét töltik a munkában, a bányában s ha ott mindjárt kevésbé is jó a levegő — bár nálunk a mi bányáinkban az egészségre nagyon hátrányosan ható rossz levegő nem igen van — a napnak három-negyed illetőleg két-harmad részét szabad levegőn, a napsütötte föld hátán tölthetik el, élvezve azt a levegőt, mely városunkat gyógyhelylyé kvalifikálja.

A nehéz munka tehát aligha satnyítja el népünket s ha egészségére hátránnyal is van némileg, semmi esetre sem okozhatja szegénységét, nyomorult anyagi állapotát.

Nem, a munka, a rendszeren megfizetett munka nem okoz sem szellemi sem anyagi dekadenciát. A munka edz, a munka erősít, lelkileg testileg, anyagilag. A munka nyomában nem a nyomor és elzülles, de a jólét, az erő, a derült kedély járnak.

Egyéb az oka a népünknel szembevetendő, személt szuró szegénységnek, s hova — tovább inkább feltűnő testi és lelki hanyatlásnak.

Mi azt hisszük: megvagyunk arról győződve, hogy a népünk élet folyamatában tapasztalható testi és szellemi dekadenciának; a szegénységnek vagy mondjuk nyomornak, mely különösen bányászaink lakásán nyilvánul: oka az ivás, az iszákosság, a pálinka.

Mi azt hisszük és úgy tudjuk, hogy bányamunkásaink keresetöknek — és újlag hangsúlyozzuk, nem csekély keresetöknek — felét vagy még többet is, erre a testet, lelket megölő, erre a butító, az embert állattá lealjasító italra költik el.

Ezért van a bányász munkás otthonában nyomor; azért nincs a bányásznak családi élete; azért véznak, sápadtak maguk a férfiak, az apák; szánalom gerjesztő kinézésűek a nők, az anyák és a legszánalomra méltóbbak a csenevész gyermekek, a nyomornak kétségbeeső alakjai, a pálinkának ártatlan áldozatai.

A testet tápláló, erőt adó, munka-kedvet élesztő táplálék helyét a pálinka bitorolja munkásaink életében, mely lassankint öli a jelen, és a jövő nemzedékét, mely tönkre teszi népünknek erkölcsét is.

És hogy mindez nem túlzás, hanem a csupasz s a szomorú valóság mindenki meggyőződhetik róla.

De hisz tudja is azt mindenki, a ki csak legkevésbé is érdeklődik munkásaink, népünk élete iránt.

Mi szükségesnek tartottuk ez alkalommal rámutatni munkásnépünk e betegségére, mert betegség az, epidemikus romboló betegség, mely orvoslásra vár.

Feladatunk tűzzük ki magunk elé mi is, hogy szegény munkásainknak e baján lársadalmi uton segítsünk, de különösen felhívjuk a nép nevelőit, a tanítókat, a nép barátjait, a lelkeseket, hogy iskolában a templomban mentül többször intsek. Óvják a népet attól, a mi életüket már e földön pokollá változtatja — a pálinkától.

U-i.

Lyceumunk ügye.

Lyceumunknak különféle oldalról történt megtámadtatásáról mult számunkban közölt vezércikkünk elítélőleg szólt. Most ugyan e tárgyban Dunay Ferenc besztercebányai tankerületi főigazgató úrtól a következő megszívlelésre méltó, meleg hangú szép sorokat vettük:

Beszt.-bánya 1897. III 12.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Midőn vonatkozással becses lapjának ez évi 10 sz. a. megjelent vezércikkére a következő sorok szíves közlésére felkérem, nem a tankerület főigazgatója szólal meg, mert a lyceum nem áll vezetésem alatt és ha volt alkalmam vele s nemes működésével évek óta megismerkedni, nagy műveltségű lelkes tanári karát igen, igen nagyra becsülni: ez nemes hivatalos kiküldetésem eredménye, hanem főleg ama kölesönös tiszteletlen alapuló baráti érintkezésé, mely az igaz tanfériák közli el nem maradhat, ha meglátják egymáson, hogy mindenik a maga körében egyaránt és lelkiismeretesen törekszik a közös cél felé. Közös célunk mindig csak ez egy volt és mindig ez egy marad: a hazának oly tanult, oly nemes gondolkodású s erkölcsiökben oly tántoríthatatlanul hű magyar embereket nevelni, a mint csak megfeszített erőnkől kitériük. Hogy e törekvésben és az elért eredményekben az oroszlanrész a derék tanári kart illeti és nem engemet, a ki legfeljebb jelenthetem a legfelsőbb tanhatóságunk, hogyan működik; az magában érthető dolog. Nem is azért szállalok fel és nem is az bánt engemet, es indít a felszólalásra, midőn látom, hogy akad Selmezbányának egyik másik oly halátalan fia, ki nem restelli ezt az intézetet rágalmozni.

Ennek tanári kara az én felszólalásomra nem szorul és elég önérzéssel bír, hogy a rágalmozót egy tekintetre se méltassa. De ha az ő fulánkja az intézetet nem sértheti: sérthet egy tisztos öszt, ki minden erejét, minden tudását, egész szívét, lelki és anyagi tehetségeit ez intézet felvirágoztatására szentelte eszményi szeretettel és önfeláldozással, egy férfit, ki még azon korból való, melyben az önzetlen odaadást, a határtalan haza és emberszeretet iránt fogékonyak, azt megérteni képesek voltunk. Egy kimagasló férfi, ki évek hosszú során át ott állott az intézet élén, mint annak védő szentje, a kit dicsfény övez körül, a ki előtt mindenki tisztelettel hajol meg, mihelyest meglátja, ki édes atyja volt és marad mindenkinek, ki az ő szeretet intézetében tanult.)*

Ennek fájhat agg korában minden támadás, a melyet a lyceum ellen intéznek, ha még oly igazságtalan és méltatlan vagy neveléses is. És ez az, a mi engemet is bánt s arra a kérdésre kész, melyet az ismeretlen rágalmozóhoz intézek, hogy vajjon nem gondolja-e, hogy akár keresztény, akár zsidó, egyenesen a IV. parancsolat ellen vételt ocsmány hazudozásával?

Dunay Ferenc.

Turista-diákok.

Nem régebem emlékeztünk meg az E. K. E.-nek arról a mozgalmáról, mely az országban a diákturistákodást akarja megteremteni s kedvelté tenni. Már akkor örömmel üdvözöltük az eszmét s felhívjuk turistára egyesületünk vezetőit, hogy az E. K. E. példáját követve, intenzívebb, eredményesebb működési tere lépjenek. Az E. K. E. az eszmét már is megvalósítja. Az egyesület kolozsvári osztályának elnöke Hangay Oktáv, hazánk egyik legbuzgóbb és legtapasztaltabb vezér turistája, arról értesít, hogy a jövő hó közepén, a husvétünnep előtt egy negyven tagú deakturista csoportot vezet föl Magyarország felső vidékeinek megtekintésére. A turista-diákok, a kolozsvári kereskedelmi akadémia növendékei, kik tanáraik, Hangay Oktáv és Kerettely Lajos vezetése mellett a husvétünnepet arra használják föl, hogy hazájuknak egyik legszebb és történelmi emlékekben gazdag vidékét, a szép felső magyarországot ismerjék meg. Örömmel tudatjuk városunk közönségével, hogy a derék diák-turisták minket is meglátogatnak s városunkban és vidékén két három napot szándékoznak eltölteni. Hangay Oktáv elnök azt kéri megleghangú megkeresésében, hogy

*) Breznik János kir. tanácsos, az immáron 84 éves agg nyug. lyceumi igazgató. Szerk.

gondoskodjunk a diák-turisták részére lehető olcsó szállásról es ellátásról. Úgy tudjuk, hogy az E. K. E.-nek már a multkor ismertetett s Magyarország törvényhatóságaihoz a diák-turistákodás érdekében megküldött hazafias felhívása következtében polgármesterünk személyesen érintkezett városunk vendéglőseivel s szálló tulajdonosaival, hogy a hazafias cél érdekében mentül előnyösebb ajánlatokat tegyenek a diák-turisták elszállásolására es ellátására s a mint értesülünk a tett ajánlatok a lehető legkedvezőbbek. Midőn a szálló tulajdonosoknak dícséretre nem szoruló áldozat készségéről megemlékezünk, reméljük, hogy városunk vendégszerető közönsége is segélyre lesz a Szitnya-osztálynak az első diák-turista csoport lehető legszívélyesebb fogadásában. Mi a lelkes fiatal turistákat úgy üdvözöljük s úgy várjuk mint az első fecskéket, mint egy új tavasz hasadásának kedves hírnökeit, mely tavasz a magyar turistaság reményteljes, várva-várt tavasza lett. Úgy legyen!

Különfélék.

— **Személyi hír.** Szathmáry Béla pénzügyministeri tanácsos a mult heten városunkban időzött és a bányászati államvizsgákon mint kormánybiztos elnökölt. Budapestre vasárnap utazott vissza.

— **Halálhíradás.** Öz. Tenkey Sándorné szül. Jeszenszky Teréz úrnő, Árkossy Béla zsigodaknai bányaművezető anyósja tegnap reggel 6 órakor Selmezbányán meghalt. Telemét Felsőbányára szállítják, hol a családi sirbaltba helyezik örök nyugalomra.

— **Jutalom kiosztás Tuka Antal helyb. városi tanítónak.** F. hó 16-án d. e. 11 órakor megtartott városi tanácsgyűlés alkalmával az itt helyben működő összes tanítók és óvónők jelenlétében Szitnyai József polgármester e szavakkal, hogy a honvármegyei tanfelügyelőség ajánlata folytán a Nagym. vallás és közoktatásügyi miniszterium Tuka Antalnak a magyar nyelv terjesztéséért kifejtett ügybuzgósa elismerésül 50 frntnyi jutalmat adományozott, mely kitüntetés nem csak a megjutalmazottra, hanem az összes helyb. tanítókra és óvónőkre, mint a kultura apostolai és a haza napzamosaira kiható erővel bír, a jutalmat átadja és kívánja, hogy a megjutalmazott még továbbra is szentelje elismert tehetségeit a művelődés előmozdítására és édes hazai nyelvünk terjesztésére. A jutalmazott a díj átvételekor legmélyebb köszönetének ad kifejezést azon igérettel, hogy lankadatlan buzgalommal akar tovább is, mint 20 év óta, hozzájárulni, hogy itt az ősbányavárosban a kultura, tanügy a legmagasabb nivóra emeltessek. Miután kartársainak is szíves megjelenésükért lelkes szavakkal köszönetet mondott, szép beszédét e szavakkal fejezte be: „Éljen a haza!”

— **Vasuti ügyünkben** járt itt mult kedden Rózsa P., a helyi érdekű vasutak vállalkozásának s illetve finanszírozó vállalatának titkárja Budapestről, ki különösen a forgalmi adatok beszerzése miatt volt itt. E célból polgármesterünk egy értekezletet hívott egybe, melyben a bányakincstár képviselőjében Bárdossy Antal kir. bányatanácsos, a szivargyár részéről Storck J. igazgató, a kötszőgyártól Geisz J., a város részéről pedig Wankovits L., Nyitray L., Csiba I. Sztancsay M. és Szitnyai J. polgármester mint elnök vett részt. A titkár a Némelítől—Selmezig leendő széles vágányú vasut létesítését kitábla helyezte s azt is ajánlotta, hogy innét Garam-Berezenczig a személyi szállításra egy villamos vasutat volna célszerű építtetni. (??)

— **Hasi hagymáz.** Akadémiánk egyik törekvő derék fiatal hallgatója Hajdu Lajos bányajogász hasi hagymázban betegedett meg. A fiatalság és a kezelő orvos gondoskodtak arról, hogy a beteg a városi kórháznak egyik külön szobájában és külön ápolóné felfogadása mellett a lehető legjobb gyógykezelésben és ápolásban részesüljön. A derék ifju csak december végén tette le Kolozsvárt az első jogi tudori szigorlatot es már február havában a bányász akadémiai tárgyakról vizsgázott jelesen. Lehet, hogy betegségét ép e szellemi túlterhelés okozta, de remélhető, hogy fiatal erceje a bajt leküzdeni képes lesz. A beteg ifju állapota iránt városszerte nagy a részvétel.

— **Hirtelen halál.** Ertl J. városi harangozó hetfőn este 6 órakor harangozni akart, egyszerre azonban hánysá fogta elő és kis idő múlva meghalt. A hullát először a közeli tüzeltöltő őrszobába, onnét pedig orvosi megvizsgálás után a városi kórházba szállították. Az orvosi vizsgálat kiderítette, hogy a harangozó halálát szívszélhűdés okozta.

— **A bányászati és kohászati államvizsgák** a mult heten, tartattak meg, melyeken 4 vaskohász és 2 bányász nyert oklevelet. A vizsgákon Szathmáry Béla ministeri tanácsos elnökölt mint kormánybiztos, kinek tiszteletére pénteken az akad. tanácssteremben társas vacsorát rendezett az akad. tanári kar.

— **A selmeczi polgári társas kör** közgyűlése jövő vasárnap d. u. 2 órakor lesz Szitnyai József elnökle mellett a kör helyiségében megtartva.

— **Rendőri hírek.** **Hirtelen halál.** A mult heten Bélabányán Müller Ferenczné ottani lakosnő az út közepén hirtelen összeesett és meghalt. A vizsgálat kiderítette, hogy az asszony hirtelen halálát szívszélhűdés okozta. — **Megrózótt bűntörv.** Nem rég hoztuk a hirt. hogy Madluska Károly 17 éves fiu különféle lopásokat követett el, és hogy a lopott tárgyakat részint Zólyomban lakó bátyja, részint pedig Felső-Rónán lakó atyja házában megtalálták. Megemlítettük ugyanakkor, hogy rendőrségünk és különösen a hegybányai esendőrsvezető gyors és erőlyes eljárásának sikerült e bűntettet kideríteni, a lopott tárgyak nagyobb részét megkeríteni és a tetteseket elfogni. A rendőrkapitányi hivatal Madluska Károlyt akkor a helybeli kir. járásbíróshoz átkisértette, ez azonban a vizsgálat befejeztéig szabad lábba helyezte. A jó madár tehát alig került ki rövid fogságából, már is régi mesterségéhez fogott és feltörte a hegybányai bányakincstári szertárt és onnan különféle vas és réz tár-

gyakat ellopott. Ezzel azonban korántsem elégedett meg, hanem a hegybányai szent József és szent János szobrok előtti perzselyeket is föltörte és azok tartalmát magával vitte. Rendőrségünk sürgős intézkedése folytán a hegybányai esendőrs Madluska Károly és atyja ellen dícséretes erőlyel ez újabb esetek iránti nyomozást is megejtette és a fiatal tettes atyja házában megtartott motozásnál a lopott tárgyak legnagyobb részét megtalálta és úgy az apát, mint a fiát letartóztatta. A fiu hosszabb konok tagadás után beismerte, hogy ez újabban terhére rótt lopásokat is ő követte el, az apja pedig, hogy a Felső-Rónán lévő házában talált tárgyak lopott voltáról tudomással birt. Mindketten átkisértettek a helybeli kir. járásbíróshoz, honnét talán most már nem fogják nyomban szabadlára bocsájtani. — **Brutális ember.** Nemcsak Mihály györgytároi lakosnál lakó Ivanics Péter, foglalkozás nélküligyén előbbi feleségét egy vasruddal fején ütötte úgy, hogy az eszméletlenül lerogyott és egy óráig eszméletlen állapotban volt; a védelmére siető Mító nevű asszony-nak a kezébe szurt késsel. Tettet Ivanics Péter bevaltotta és a kir. járásbíróshoz kísértetett át.

— **Pósta.** Fekete Dezső postafőnökünk tudomására hozza ez uton a t. közönségnek, hogy vasárnapokon d. u. 2—3 óráig tart a levelek feladása es leadása és 4 óráig a sürgönyök felvétele. Az egyeseket, de különösen a hivatalok főnökeit kéri a postafőnök, hogy ezt tudomásul venni sziveskedjenek.

— **Fősorozás.** Városunkban az ez idei fősorozás a következő napokon es sorrendben fog megtartatni es pedig ápril hó 3-án az I. korszaltály vagyis az 1876. évbéli születésűek, ápril 5-én a II. es III. korszaltály vagyis az 1875 es 1874 évbéli születésűek, ápril hó 6-án az idegen illetőségű hadkötelesek fognak megszolgáltatni. A sorozás mindig reggel 8 órakor kezdődik s a városi vígadóban lesz megtartva. Figyelmeztetnek az érdekeltek, hogy a jelzett napokon tisztán felöltözve s pontosan jelenjenek meg.

— **Gyomor, bél hurut, ivó víz, csurgó, az öreg Kupeczné es pióca.** Azt hiszem ennél bizarrabb című közleményt alig hozott még lap. Pedig mind ez igen jól illik egybe. A dolog tudni illik úgy áll, hogy Selmezbányán még az orvosok is sokalni kezdik az előforduló gyomor es bél megbetegedések egyre nagyobodó számát es ennek fő okát a rosz. élvezhetetlen ivó vízben vélik megtalálhatni es ezt fennen hirdetik is. Az öreg öz. Kupeczné, városszerte ismert agg anyóska azonban nem igen hiszi azt el az orvosoknak es meglehetősen sok vizet fogyaszt még éjjel is. Miután pedig épen lakása előtt áll a szentháromság téri vízmedenceze a csurgóval, ezen igényét mindig kielégítheti friss vízzel. Történt pedig, hogy a mult nem napok, hanem esték egyikén a jó öreg anyóska korsóját tele csurgalta friss vízzel, hogy legyen éjjelre. Rendes szokása szerint azután a midőn éjjel a korsóból inni akart, nem csekély rémületére valami sima eleven állatot érzelt a nyelvén csuszkálni s ezt gyorsan kiköpte. Meggyújtván pedig a lámpát, látta, hogy ez állatocská egy eleven fejkándozó pióca, melyet másnap több ismerősöknek be is mutatott. Persze, hogy a pióca csak a csurgóból kerülhetett a korsóba. Ezen érdekes eseményt lapunkban egy halhatatlan, jobban mondva hallatlan románczban örökítjük meg.

Vidéki hírek. *Zsarnóczán* újból egyhangulag választották meg bíróvá Petrovsky Alajos eddigi bírót, ki e bizalmat meg is érdemli, mert a község ügyeit ritka tapintattal es ügybuzgalommal vezeti. — A belügyministerium megengedte, hogy Zsarnóczán gyógyszer-tár állítsák fel. Erre valóban szükség is volt, mert a környéken lévő gyógyszer-tárak igen messze esnek Zsarnóczától, pedig itt a lakosság, különösen a vasut kiépítése óta, egyre szaporodik. Mint értesülünk e a gyógyszer-tári jogot a község önmagának fogja kérelmezni.

— **A selmeczi kereskedelmi es ipartársulat** mult vasárnapon tartotta J. Wankovits Lajos elnökle alatt rendez évi közgyűlését. A közgyűlést a Szőlő-vendéglőben több terítékű társas vacsora követte, melyen igen vidám volt a hangulat es igen szellemes es élcezes felköszöntők lettek elmondva, A társaság Balogh László zenekarának nótái mellett éjfélig maradt együtt.

— **A selmeczi népbank** ez évi rendez közgyűlése f. hó 23-án d. u. 2 órakor lesz az intézet helyiségében megtartva, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívatnak. A közgyűlés tárgysorozata:

1. A közgyűlési elnök s jegyző választása. 2. A meghatalmazások vizsgálatáról szóló jelentés. 3. Az igazgatóság es a felügyelő bizottság jelentései es ajánlatai. 4. A módosított alapszabályok szerinti szervezkedés es pedig: igazgató, aligazgató, ügyész, 20 igazgatósági rendes es 4 póttagnak, valamint 3 felügyelő bizottsági tagnak három évre való választása. 5. Az aligazgatói es jegyzői állás rendszeresítése. 6. Három részvényesnek kiküldése a gyűző-könyvhitelesítésére. — A meghatalmazások f. hó 23-án d. e. 11 óráig a népbank helyiségében átadandók.

A szelvények már 24-én beválthatók.

— **A selmezbányai kereskedelmi es hitelintézet** f. hó 21-én d. u. 2 órakor az intézet helyiségében tartja meg VIII. rendez közgyűlését. Napirend:

1. Az igazgatóság es a felügyelő bizottságnak jelentése a lefolyt üzleti évről. 2. A zárszámadásoknak felülvizsgálása, a mérlegnek megállapítása es a felmentvénynek megadása. 3. A tiszta nyereség felosztására vonatkozó határozat. 4. A tisztviselők fizetéseknek újabb szabályozása. 5. Az elnöknek választása. 6. Hat igazgatósági tagnak választása. 7. Netaláni indítványok.

Ezen intézet is szép forgalmi emelkedést tud felmutatni es szelvényeit az idén is 6 frttal fogja az igazgatósági javaslat szerint bevállani. A szelvények már e hó 22-étől kezdve beválthatók.

— **A selmezb. ker. betegsegélyző-pénztár III.** rendez közgyűlését folyó évi március hó 28-án délután 3 órakor a városház nagytermében fogja megtartani hóvá a tagok tisztelettel meghívatnak.

— **Az „Erdély”, Radnóti Dezső szerkesztésében** havonként egyszer megjelenő, gyönyörű kiállítású honismertető képes lap f. é. 1-ső számában, lapunk f.

é. 7-ik számában megjelent „Az E. K. E. felhívása” című cikkünkkel szöszerinti közlésre méltatta. A midőn ezen előzékenységet örömmel fogadjuk, egyben ismételjük, hogy a diák és egyáltalában a turistáskodás érdekében mi ezentúl is szívesen fogunk minden lehető elkövetni, hogy az ügynek szolgálatokat tehessünk.

— Sport. Zolnay Viktor, vívómester ismét itt van városunkban, hol a már előbb általa bemutatott kitűnő új rendszer szerint ad oktatást a kard- és vívásban a Heinecz-féle teremben. E nemes sport kedvelőinek, de általában az egész intelligens közönségnek pártfogására ajánljuk a derék vívómestert.

A selmeczi csurgó

(Kinrimes rémrománéz.)

Milyen lehet? azt el lehet képzelni,
Az éjszaksarki ismeretlen táj;
És nem bűvészet, megítélni bölcsen
A rángatózó csirkének mi fáj.
Tűzhányó Aetna háborgó torkába
Leszáll kutatni a kíváncsi ész —
De hogy mit rejthet a selmeczi csurgó?!
Ott minden logika csak kárba vész.

A Ganges, Nilus krokodilust táplál;
Sakált, hiénát rejt a sivatag;
És míg az ánglus tigrisre vadászik,
A trencsényi tót fakanált farag,
Ezt tudjuk mind; de minden tudományunk
Subicz csak és, bizony, tótágast áll,
Ha az a kérdés; a selmeczi vízben
A vizivó vaj? mi mindent talál?!

Hallgasd tehát, igazhívó halandó!
— S meredjen égnek minden hajzatod! —
Klór, kénsavas méz semmi, mit a csurgó
Ívóvízzel korsódba csurgatott;
A vezetéknek borzadalmas titka,
Számodra, jámbor, mást is tartogat,
Mi tán, kirántva, vagy tatármártással,
A kínai inyencznek jó falat.

De mi az? — és, miként is mondjam szépen?! —
— Szint' érzem már, hogy szívja véretem —
Mert különös, a kapzsi uzorásnak
Is adnak, és találon, oly nevet;
Am hogy ne törd fejed e mély talányon,
Megmondom inkább nyíltan, eleve:
A bestiának, mit vizeddel nyelhetsz,
Nem más, mint hát pióca a neve.

Nem agyrém ez, melyet basis teremtett,
Vagy forró láznak szüleménye tán,
De oly igaz, mint hogy vajas kofából
Nem lesz soha — sohasem Tamerlán —
Egy jámbor asszony, még a minap éjjel,
Údítani vágyván szomju ajakát —
Korsóhoz nyul, nyel — és — oh katasztrófa! —
Nyelvén valami mozgó siklik át.

Nem félhetett, hogy elefántot nyel le,
Vagy hogy talán az: óriáskigyó —
De rettenése szörnyű volt, s hatalmas
A fújtatás ki, vissza, böff — i! ó!
S mi volt tehát?! Egy ártatlan pióca!
— No mégis kissé furesza az eset! —
Azért tehát, ha oly csemege nem kell,
Itt Selmeczen te ne igyál vizet!

Hirdetés.

Egy új ezitera oleó áron eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

ELADÓ SZÁLLODA ♦

A 20 vendégszobából, nagy étterem és kávéház és hozzátartozó melléképületekből álló, ujonnan épült két emeletes, a város közepén, a legfőbb forgalmi helyen fekvő, a legmodernebb igényeknek megfelelőleg épült nagy

♦ HUNGÁRIA SZÁLLODA

Selmeczbányán szabad kézből eladó.
Bővebbet Hell Jakab tulajdonosnál.

A ki nagyvárosiasan, legújabb szabás és divat szerint és mégis oleó árak mellett akar ruházkodni, annak nem kell többet sem Budapest sem Bécs, vagy más nagy város szabóihoz fordulni;

mert itt van

Cserny József selmeczbányai szabóüzlete, mely úgy a legfinomabb és divatosabb kül és belföldi szövetek nyújtásában, mint a legmodernebb és tartósabb kivitelben minden, még oly nagy igényeknek is, eleget tenni képes.

Az eddig is tapasztalt pártfogást megköszönve és azt továbbra is kérve maradok kiváló tisztelettel
CSEARNY JÓZSEF
szabóüzlet-tulajdonos

A Kolmayer és Novák (volt Janovszky)-féle ház szép kertje 35 frtért bérbeadó. Ugyanott eladó egy jó karban lévő varrógép.

WEISZ ADOLF

a Deák Ferencz-utezában Stanga-féle házában lévő nagy divatruházat a tavaszi idény alkalmából oly nagy választéku finom, legdivatosabb s mégis mesés oleó árukkal szerelte fel dúsán, hogy az érdemes a megtekintésre.

Az áruházban, úgy mint eddig, ezentúl is a t. revók a legszolidabban szolgáltatnak ki.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudására hozni, hogy Bécsbe tett bevásárlási utamból visszaérkeztem és a

Wankovits-féle házában levő női divattermetet a legújabb divatu, igen oleó áru és legfinomabb női és gyermekkalapokkal

dús választékban felszereltem.
Szíves pártfogását kérve maradok teljes tisztelettel
Midliar Irma.

Czipők és mindennemű lábbelik megrendelésre mérik után gyorsan készíttetnek.

A különféle czipész-munkák a legújabb divat szerint kitűnő, tartós anyagból készíttetnek.

A tavaszi idény

beálltával van szerencsém a n. é. közönség nagybecsű tudására hozni, hogy a Deák-Ferencz utezában lévő nagy kész czipő és lábbeli áruházamat

a legfinomabb, legdivatosabb férfi, női és gyermek árucikkkel dús választékban felszereltem.
Üzletemben mérték után is gyorsan jól és jutányos áron készíttetnek a legdivatosabb és tartósabb kivitelben a különféle czipész-árak.

Magamat továbbra is jó indulatába ajánlva és teljes megelégedését elnyerhelni törekedve maradok kiváló tisztelettel

Langauer József,
czipészüzlet és áruház tulajdonos.

Nagy kész czipőraktár! Oleó árak!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudására adni, hogy a legmodernebb igényeknek is teljesen megfelelőleg berendezett

szabóüzletemet

* A tavaszi idényre

a legdivatosabb, tartósabb és finomabb különféle bel- és külföldi szövetekkel dúsán felszereltem és azok nagy választékban állanak a tisztelt közönség rendelkezésére.

A midőn ezt nagyra becsült tudására hozni szerencsém van, egyúttal biztosíthatom arról, hogy üzletemben minden nemű öltönyök a legújabb és legdivatosabb kivitelben készülnek.

Becsés pártfogását kérve maradok kiváló tisztelettel
Czemmel György
szabóüzlet-tulajdonos.

A midőn a tisztelt közönségnek tudására hozni bátorítok, hogy a

Sembery-házban lévő

Termet, kávéházat és . . .

. . . vendéglői helyiségeket

bérbe vettem és azt a mai igényeknek megfelelőleg berendeztem, egyúttal biztosíthatom arról, hogy főtörekvésem oda fog irányulni, miszerint kitűnő ételek, jó minőségű, különféle és kávéházi italok nyújtása, valamint a legkifogástalanabb kiszolgálás által tisztelt vendégeim teljes megelégedését kiérdemelhessen.

Különösen táncmulatságok, hangversenyek és nászlakomák megtartására ajánlom bérelt helyiségeimet és tisztelettel kérem a tömeges látogatást.

Selmeczb. 1897. márcz. 16.

Kitűnő tisztelettel

ifj. Ochtendung Ignác.

Táncztanítási jelentés.

A n. é. közönségnek szíves tudására hozni bátorítok, hogy a városi vígadóban e hó 23-án megkezdem a

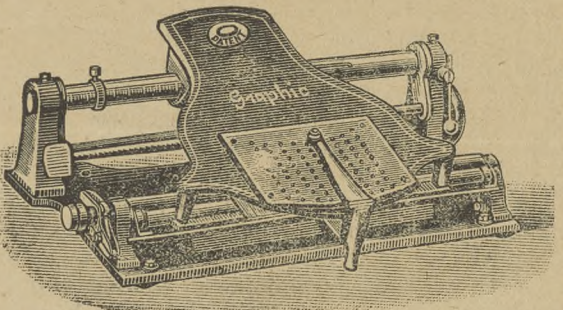
tavaszi táncztanfolyamot,

melyen mint egészen új táncokat a „pas de quater” és „sir voger”-t is tanítani fogom.

Beiratkozhatni lakásomon a városi vígadóban.

Kitűnő tisztelettel

Guttman Samu táncztanító.

A „GRAPHIC” írógép,

mely szabadalmazva van az összes művelt államokban és mindenki által, minden előtanulmány nélkül használatba vehető, gyakorlatilag a legjobb, legegyszerűbb és legolcsóbb ilyenmű gép. **Ára: 55 frt.**

Kapható:

Csiba István vaskereskedésében
Selmeczbányán.

Tavaszi női gallérok dús választékban.

*** Különféle tavaszi divatcikk

a legújabb divatu kivitelben. ***

Jutányos árak.

A tavasz beálltával bátorítok a főtéren levő selmeczi áruházamat a nagybecsűlt közönség figyelmébe ajánlani, melyben kész női kabátok, gallérok, köpenyek stb. a legdivatosabb faconban kiállítva, dús választékban, jutányos árak mellett kaphatók.

Ezen felül bizvást ajánlhatom kitűnő, tartós minőségű vászon, kanafasz, ruhakelmékből álló dúsán felszerelt raktáromat.

Kész férföltönyök és különösen tavaszi felöltők üzletemben nagy választékban és oleón kaphatók, de kívánatra mérték után is gyorsan elkészíttetnek.

Főüzlet és központi raktár Pécs, főköüzlet ar ország majd minden nagyobb városában.

Kérve becses látogatását maradok

kitűnő tisztelettel

Löwy Adolf,